

Programma werkbezoek Brussel, 21 september 2023

Tijden	Gesprekspartner	Foto	Locatie
Nog af te stemmen	Ontbijt met [REDACTED] EU vertegenwoordiger provincie Gelderland.		Uw hotel
9.30 – 10.15	Christian Spahr, Secretary General Assembly of European Regions (AER) AER is het grootste onafhankelijk netwerk van regio's in 30 landen in Europa, dus breder dan alleen regio's in de EU. Als lid van het Bureau van de AER hebben we direct toegang tot alle kabinetten van de Eurocommissarissen en alle Europarlementariërs. Doel van dit gesprek is kennismaking met de AER en hoe gedeputeerde Zoet actief kan zijn in dit netwerk. Zie ook achterliggende stukken.		AER, Van Aarlenstraat 63-67,
10.30 – 11.15	Pekka Pesonen, secretary-general Copa*cogeca, Europees netwerk van boeren en agrarische bedrijven. Onderwerpen van gesprek zijn innovatie in de landbouw en de beschermde status van de wolf. Hoe gaan andere Europese regio's daarmee om? Zie ook achterliggende stukken (NB: onderdeel wolf zit bij stukken P-beraad)		Copa*cogeca, Trierstraat 59-61,
11.30 -12.30	Jan Huitema (MEP/ReNew/NL/VVD), Europarlementariër Onderwerpen van gesprek zijn innovatie in de landbouw en de beschermde status van de wolf. Zie ook achterliggende stukken (NB: onderdeel wolf zit bij stukken P-beraad)		Europees Parlement
12.30 - 13.15	Lunch met Rob van Eijkeren, coördinator van het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP)		Europees Parlement
13.15 - 14.15	Tom Berendsen (MEP/EPP/NL/CDA), Europarlementariër Onderwerpen van gesprek zijn innovatie in de landbouw en de beschermde status van de wolf. Persmoment: overhandiging positie provincie Gelderland inzake de beschermde status van de wolf door gedeputeerde Zoet aan Europarlementariër Berendsen. Zie ook achterliggende stukken (NB: onderdeel wolf zit bij stukken P-beraad)		Europees Parlement

De locaties zijn allemaal op wandelafstand.

Vanaf 14.30 uur heeft u online vergadering. De dienstauto haalt u op bij het EP, zodat u vanuit de auto kunt deelnemen aan de online meeting op weg terug naar Gelderland.

Assembly of European Regions (AER)

De Assemblée van Europese Regio's (AER) is het grootste onafhankelijke netwerk van regio's in Europa, met regio's uit 30 landen - van Noorwegen tot Turkije en van Georgië tot Portugal. Het betreft met name regio's uit Zweden, Noorwegen en Oost en zuid Europa, zie [ledenpagina](#). Vrijwel geen Duitse, Franse en andere Nederlandse regio's zijn lid. Het netwerk heeft aan kracht ingeboet, maar biedt nog steeds kans op snelle ingangen op hoog niveau bij de Europese Commissie.

Verder:

- Zweedse en Noorse Regio's meestal heel actief in het netwerk. Politiek zijn het statenleden uit deze regio's
- Verkiezing voor bestuurlijke rollen in AER was deze zomer, en zijn allemaal bezet. Maar lidmaatschap van het Bureau, de politieke stem van de AER behoort zeker tot de mogelijkheden.
- In Brussel heeft het AER netwerk goede contacten naar de Europese instanties. De inzet van deze contacten bespreken met de secretary general: Spahr
- In Brussel is een secretariaat van de AER van ca 12 personen actief en kan helpen.
- De afgelopen zes jaar is Gelderland niet politiek actief geweest in het netwerk, ambtelijk enkele meetings
- De jaarlijkse contributie bedraagt ca 24k per jaar
- Huidige thema's waar AER actief op is: (1) European Year of skills and Youth (2) Skills for Youth Empowerment (3) Commitment to Eurodissey, the AER traineeship programme (4) Skills for the Green Transition (5) Social Inclusion (6) Sustainable Societies (7) EU Cohesion Policy
- Het toevoegen van een nieuw thema / werkgroep is waarschijnlijk bespreekbaar en mogelijk. Daar moeten dan bij voorkeur wel de regio's bij betrokken worden die matchen met de Gelderse karakteristiek en opgaven.

Eerdere Gelderse betrokkenheid:

Jan Jacob Van Dijk was voorzitter van de AER Werkgroep Plattelandsontwikkeling (Chairman of the AER working group on rural development). Vanuit die positie benadrukte hij de sleutelrol die boeren spelen. "Farmers play an important role to keep the countryside alive and vigorous. They invest in employment, not only direct employment but also indirect. Examples are the food processing industry, education and research, engineering, construction, the service industry. These days the agricultural sector is facing many challenges. Even in my region of Gelderland the rural areas are under pressure to stay vital. Farmers are also entrepreneurs and therefore also have to deal with business risks. Public authorities cannot and do not aim to take over these entrepreneurial risks, but they can seek to bring together stakeholders in order to identify causes, consequences and solutions. 'Europe' has also to take its responsibility. And when it comes to me, I am not so much in favour just to get the wallet out, but rather would look at structural solutions to business risk in an industry that plays an important role in the supply of food. Europe could invite the stakeholders who can play a role in this for a more fundamental discussion."

Secretaris-generaal Christian Spahr

De secretaris-generaal, Christian Spahr, rapporteert aan het dagelijks bestuur en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de besluiten van de bestuursorganen van AER. Samen met hen pleit hij voor een solidair Europa, een sterke inspraak van de diverse regio's in de beleidsvorming en een authentieke democratische ervaring van de burgers. De secretaris-generaal bereidt de strategie en werkplannen voor op basis van de prioriteiten van de leden. Hij leidt het team van het secretariaat met kantoren in Brussel en Straatsburg, de AER-hub Zuidoost-Europa in Alba Iulia (Roemenië) en gedetacheerde ambtenaren in heel Europa. Samen met de voorzitter van AER en andere bestuursleden vertegenwoordigt Christian AER in zijn werkrelaties met regeringen, de EU-instellingen en internationale organisaties, en ook naar het publiek en de media toe. Hij houdt ook toezicht op de begroting, in samenwerking met de vicevoorzitter penningmeester.

Achterliggende inhoudelijke info ten behoeve van de overleg met Pekke Pesonen, Jan Huitema en Tom Berendsen – Landbouw

Toelichting op het innovatietraject van de zandprovincies.

Voor de toekomstige ontwikkeling van de veehouderij ondersteunt Gelderland alle ontwikkelrichtingen volgens het trappetje van Remkes. Naast het accent dat het Rijk legt op beëindiging maken wij ons hard voor extensivering, verbreding, verplaatsing en vooral: innovatie.

We werken aan juridisch houdbare innovaties in de veehouderij, bijv. met een Afrekenbare stoffenbalans en 'meten is weten';

We doen dit samen met de andere zandprovincies. We willen dat het Rijk z.s.m. een Regieorgaan instelt, die de doorbraakinnovaties die wij in onze provincies gaan uitvoeren legaliseert en die het vergunningverleningsstelsel daarop kan aanpassen.

Van middel- naar doelvoorschriften.

Binnen de vergunningverlening op het gebied van emissiereductie (mest, stallen) streven we steeds meer naar 'meten is weten'. De stelsels (bijv. Rav-lijst) gaan nog uit van rekenfactoren en moeten daartoe worden omgebouwd. Dit noemen we: van middelvoorschriften naar doelvoorschriften. Kan de EU daarbij helpen? Ook de Europese regelgeving in bijv. het GLB munt uit in middelvoorschriften, bijvoorbeeld GLMC, agrarisch natuurbeheer, fysieke investeringen. Hoe kunnen we de stelsels ombouwen naar meer doelvoorschrift-georiënteerd? Wat is er nodig m de EU te overtuigen van een goede borging?

Betere prijs

Innovaties vergen vaak forse investeringen en vaak hogere exploitatielasten. Hoe zien de EU-betrokkenen de mogelijkheid om duurzaam geproduceerde producten uit Nederland ook over de grens hoger in de markt te zetten? Welke certificeringen zijn denkbaar, naast SKAL? Welke inzet is nodig?

Staatssteun

Er zijn subsidieregelingen voor innovaties. Echter, steeds vaker loopt steun vast op staatssteunregelgeving. In hoeverre is de huidige staatssteun-insteek nog houdbaar? Een paar overwegingen daarbij:

De uitgaven voor het Europese landbouwbeleid vormen nog slechts een derde van de totale EU-begroting. Er gaat dus meer EU-steun naar andere sectoren. Dus waarom worden boeren dan nog steeds 'zwaarder gepakt' met een strenger regime dan bijv. het MKB?

De staatssteun is bedoeld om concurrentievervalsing tegen te gaan. Dit betreft de bevoordeling voor het op de markt brengen van producten. Daartoe wordt echter steeds minder steun verleend. De steun anno nu gaat steeds meer naar het bekostigen van het realiseren van maatschappelijke doelen, waarmee de boer geen concurrentievoordeel behaalt.

Carbon Capture and Storage

Hoe ver is het met de EU-erkenning van koolstoflandbouw? Hoe kunnen boeren en tuinders mee gaan profiteren van CO2-certificaten? Wat zijn de kansen dat landbouw, bosbouw ook als CCS wordt gezien en dat daartoe geldstromen beschikbaar komen?

Nederlands mestbeleid

Wij hebben nog steeds geen duidelijkheid over het nieuwe Nederlandse mestbeleid en de daarbij behorende norm voor grondgebondenheid. In hoeverre is het Europese denken daarin bepalend? Is de EU zich ervan bewust dat met het verlies van de derogatie en dus de afname van de directe mestgift, het gebruik van kunstmest dreigt toe te nemen? Immers de gewasnormen wijzigen niet.

RENURE

Kunnen de EU-betrokkenen vertellen wat de stand van zaken is in de erkenning van RENURE?

Langjarig natuurbeheer

In hoeverre is de EU een hindernis in het bieden van de mogelijkheid om agrarisch natuurbeheer langjarig overeen te komen (nu slechts 6 jaar - wens: 24 jaar);

Het notificeren bij de EU van provinciale steunregelingen

Wij merken dat de EU aandringt op steeds één te notificeren regeling per lidstaat, zoals de MGAB. Dit maakt de kans op maatwerk veel kleiner. Waarom is dat?

Instandhouding natuur

In hoeverre zien de EU-betrokkenen kansen om tot een alternatieve benadering van de instandhoudingsdoelen natuur te komen (niet enkel KDW).

Kringlooplandbouw

Wens is de kringloop meer regionaal te sluiten. In hoeverre kan het maximale aandeel van 20% bouwland op het areaal grasland bij worden gesteld naar boven? Het areaal ruwvoer in het rantsoen moet immers omhoog. Omdat dit nu zo laag is, gaan melkveehouders productiever gras inzaaien, terwijl we in het gras graag meer kruidenmengsels zien.

Eiwitten en circulair veevoer

Wens is minder eiwitten van over de grens te importeren en meer binnenlandse reststromen, bijv. uit de voedingsindustrie, te gebruiken. Inmiddels is de regelgeving over het gebruik van diermeel verruimd, en mogen dierlijke eiwitten gevoerd worden aan dieren. Een ander kansrijke innovatie is de kweek van insecten op bijvoorbeeld GFT-afval of mest, en het voeren van die insecten (vaak: vliegenlarven) aan bijv. kippen. Bij de verwerking van insecten is het niet toegestaan dode insecten aan dieren te voeren. Dat is wel toegestaan in humaan voedsel. Wat kunnen we doen om die regelgeving te verruimen?

Streekproducten

Wie weet er meer over de regelgeving omtrent 'streekproduct', gegarandeerde herkomst, Europese bescherming enzovoort. Kunnen we die toepassen om Gelderse streekproducten hoger in de markt te zetten? Gelden daarvoor lagere mededingingseisen?